

แนวทางการส่งเสริมความสำเร็จของสวนเกษตร วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม*

GUIDELINES FOR SUCCESS PROMOTING OF FARM'S MUEN BUDDHA

METTAKHUNARAM TEMPLE

พระบุญมี ฟุ้งวัฒนาถาวร, ชาญเดช เจริญวิริยะกุล, สโรชนี ศิริวัฒนา
ธนาวิชัย จินดาประดิษฐ์ และ พรชัย ดีไพศาลสกุล

Phra Bunmee Fungwattanathawon, Chandej Charoenwiryakul,

Srochinee Siri wattana, Tanavich Chindapradist and Pornchai Deephaisarnsakul

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Suan Sunandha Rajabhat University

E-mail: 63563827034@ssru.ac.th, chandej.ch@ssru.ac.th, srochinee.si@ssru.ac.th,

tanavich.c@gmail.com and Pornchaid@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมความสำเร็จของสวนเกษตร วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหาร และพระภิกษุ วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม จำนวน 10 รูป ใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการส่งเสริมความสำเร็จของการบริหารจัดการสวนเกษตร วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม โดยการบริหารจัดการสวนเกษตรอย่างยั่งยืนตามแนวพระราชดำริเพื่อพึ่งตนเองของเกษตรกร ในการพัฒนาทั้งด้านอาชีพและส่งเสริมการเกษตรให้เกษตรกรสามารถดำรงชีพอยู่ได้อย่างมั่นคงเป็นปึกแผ่น โดยมุ่งเน้นให้พึ่งตนเองและช่วยเหลือตนเองเป็นหลักสำคัญ สร้างความแข็งแกร่งให้ชุมชนด้วยการสร้างโครงสร้างพื้นฐานหลักที่จำเป็นต่อการผลิตอันจะเป็นรากฐานนำไปสู่การพึ่งตนเองได้ในระยะยาว การส่งเสริมหรือสร้างเสริมความรู้ด้านต่าง ๆ ให้แก่พระภิกษุสามเณรของวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม การสร้างเครือข่ายสมาชิกเกษตรกรระหว่างวัด ชุมชน และนักวิชาการด้านการเกษตร เพื่อแก้ไขปัญหาและสร้างความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ถ่ายทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานส่งเสริมการเกษตร ข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามนำไปสู่การกำหนดเป็นแผนกลยุทธ์ในการดำเนินงานสวนเกษตรอย่างยั่งยืน และหน่วยงานด้านการเกษตร สามารถนำไปเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนความสำเร็จของสวนเกษตรแบบยั่งยืน และกำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมจากชุมชน

คำสำคัญ: แนวทางการส่งเสริม; ความสำเร็จ; สวนเกษตร

* Received November 15, 2022; Revised December 20, 2022; Accepted December 27, 2022

ABSTRACT

This Article aimed to study the guidelines for promoting the success promoting of farm's Muen Buddha Mettakhunaram Temple. The research model is qualitative research. The sample group consisted of administrators and 10 monks at Muen Buddha Mettakhunaram Temple by purposive sampling. The research instrument were in-depth interview. Analyze with content analysis. The results showed that guidelines for promoting success of farm's Muen Buddha Mettakhunaram Temple by managing sustainable agricultural plantations according to the royal initiative for the self-reliance of farmers in both professional development. Agricultural promotion so that farmers can live in a stable and unified way by focusing on self-reliance and self-help as the main priority build strength for the community by building the core infrastructure necessary for production, which will be the foundation for long-term self-sufficiency. Promoting or enhancing knowledge in various fields for monks and novices of Muen Buddha Mettakhunaram Temple. Creating a network of farmer members between temples, communities and agricultural academics. To solve problems and create cooperation in various fields, transfer knowledge and local wisdom and increase the efficiency of agricultural extension management. The findings from this research Muen Buddha Mettakhunaram Temple led to the formulation of a strategic plan for sustainable agricultural plantation operations. and agricultural departments It can be used as a guideline to drive the success of sustainable agricultural plantations. and set guidelines for participation from the community.

Keywords; Guidelines Promoting; Success; Farm

บทนำ

วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามนั้นเป็นวัดพระพุทธรูปศาสนานิกายมหายาน สังกัดคณะสงฆ์จีนนิกาย ซึ่งตั้งอยู่ในตำบลท่าข้าวเปลือก อำเภอมะจัน จังหวัดเชียงราย โดยมีมุ่งเน้นการเผยแผ่พุทธศาสนาฝ่ายมหายาน และส่งเสริมการศึกษาให้แก่ชาวไทยภูเขาในพื้นที่ภาคเหนือจึงได้สร้างโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยายภายในสังฆาวาสโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยาเป็นโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาแผนกธรรม-บาลี และภาษาจีนได้เปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 มีนักเรียนทั้งหมด 120 รูป นักเรียนทั้งหมดเป็นสามเณรฝ่ายมหายาน สังกัดคณะสงฆ์จีนนิกายจำพรรษาอยู่ในวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม เนื้อที่วัดและโรงเรียนโดยรวมมีทั้งหมด 600 ไร่ คุณธีระศักดิ์ ไพโรจน์สถาพร อุบาสกผู้มีจิตศรัทธา ได้เกิดแนวความคิดการทำโครงการสวนเกษตรขึ้นภายในวัด เพราะเล็งเห็นถึงความสำคัญของการพึ่งพาตนเองของวัด จึงได้ออกแบบวางแผน และเป็นผู้อุปถัมภ์โครงการ แนะนำให้มีการปลูกพืช ผัก และผลไม้ เพื่อให้พระภิกษุ สามเณร มี

ภัตตาหารฉันในวัด อีกทั้งยังเป็นการสอนวิชาชีพเพิ่มทักษะชีวิตให้สามเณรได้เรียนรู้ และลงมือปฏิบัติด้วยตนเองตามกระบวนการเรียนรู้ทุกขั้นตอน ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ สามารถนำความรู้ประสบการณ์ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในอนาคตประกอบกับเนื้อที่วัดยังมีพื้นที่ว่างเหลือใช้ประโยชน์ และพอนำมาทำประโยชน์ด้านการปลูกพืชผลการเกษตรได้โดยสถานที่ตั้งวัดอยู่ในภาคเหนือที่สภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช ผัก และผลไม้ อีกทั้งพระสงฆ์จีนนั้นต้องฉันภัตตาหารเจที่ปรุงจากพืชผัก และโปรตีนจากพืช ไม่ฉันเนื้อสัตว์ ทางวัดต้องซื้อพืชผักผลไม้จากตลาดมาบริโภค

ในปัจจุบันการดำเนินการของสวนเกษตรวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามส่วนใหญ่ยังคงเป็นการปลูกพืช ผัก และผลไม้ เพื่อให้พระภิกษุ สามเณร มีภัตตาหารฉันในวัด และเพิ่มทักษะชีวิตให้สามเณรได้เรียนรู้ และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง การมีส่วนร่วมจากชุมชนยังมีไม่มากนัก และยังพบว่าการดำเนินงานของสวนเกษตรวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามยังประสบปัญหาต่าง ๆ ในการบริหารจัดการ ได้แก่ ปัญหาน้ำที่ไม่ได้ผ่านการกรอง ทำให้สายยางระบบน้ำหยดอุดตัน ส่งผลให้เกิดปัญหาสายอุดตัน และต้องเปลี่ยนบ่อย ๆ แมลง เพลี้ย เชื้อรา ที่มารบกวนพืชผัก เนื่องจากสวนเกษตรวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามไม่ได้ใช้สารเคมี จึงทำให้ต้องหาวิธีการกำจัดศัตรูพืชเหล่านี้โดยใช้น้ำส้มควันไม้ กากกาแฟ ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้แสดงให้เห็นถึงการขาดบุคลากรที่มีความรู้ และความเชี่ยวชาญในการให้ความรู้ และคำแนะนำในการบริหารจัดการสวนเกษตร ประกอบกับเชียงรายเป็นจังหวัดที่มีนักท่องเที่ยวมาเยือนช่วงเวลาฤดูหนาวของทุกปี มีการประชาสัมพันธ์ของวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง โดยประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทาง Social Media ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการบริหารจัดการที่ดีจะช่วยให้การดำเนินงานของสวนเกษตรประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรในพุทธสถานแห่งนี้ตระหนักถึงความสำคัญของสวนเกษตรซึ่งเป็นเกษตรแบบพึ่งพาตนเอง ช่วยลดค่าใช้จ่ายด้านอาหารของพระภิกษุ สามเณร อีกทั้งช่วยดูแลสุขภาพพระภิกษุ สามเณร ของวัดในการบริโภคผักปลอดสารพิษ จึงสนใจที่ศึกษาแนวทางการส่งเสริมความสำเร็จของสวนเกษตร วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม เพื่อเป็นแนวทางการขับเคลื่อนความสำเร็จ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนใกล้เคียง อีกทั้งยังช่วยสร้างอาชีพ และรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมความสำเร็จของสวนเกษตร วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับความสำเร็จ

ความสำเร็จในการสร้างกลุ่มฝึกฝนความสำเร็จให้ผู้จัดการ แต่ผลของการฝึกนี้ยังสามารถยืนยันได้ว่า ผู้จัดการเหล่านี้มีแรงจูงใจในความสำเร็จจริงหรือไม่ หรืออาจเพราะตำแหน่งในงานของเขาเป็นตัวกำหนดข้อผิดพลาดของทฤษฎีนี้คือ การตีความข้อมูลจากการเล่าบรรยายภาพของผู้ทดสอบ การตีความข้อมูลเหล่านี้ขึ้นอยู่กับความเชื่อของผู้ตีความ ฉะนั้นผู้ทดสอบ จะมีแรงจูงใจสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับคำบรรยายของตนสอดคล้องกับความคิดความเชื่อของผู้ตีความทางใด กุญแจสู่ความสำเร็จที่จะนำไปสู่ความสำเร็จนั้น ความสำเร็จเป็น

บุญแก่ที่จะต้องไขว่ไปเพื่อแก้ปัญหา หรือเพื่อพิจารณาให้ได้มาซึ่งความสำเร็จ เพราะเป็นด้านแรกที่จะต้องก้าวต่อไปเพื่อเอาชนะตัวเอง เอาชนะเวลาในแต่ละวันของตนเอง และจงใช้เวลาทุกนาทีให้มีค่ามากที่สุด เพราะถ้าไม่ตั้งใจทำงานต่าง ๆ ให้ทันต่อเวลา ก็ยิ่งทำให้เสียเวลาไปโดยเปล่าประโยชน์ ดังนั้น เวลาในทุก ๆ วินาทีเป็นสิ่งที่มีความอยู่เสมอ จึงควรคิดให้ถี่ก่อนการตัดสินใจทำงานต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลให้เป็นประจักษ์ความสำเร็จต่อไปในอนาคตได้

แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร

การส่งเสริม (Extension) เป็นการขยายและถ่ายทอดความรู้ตามระบบวิทยาการแผนใหม่ (Innovation System) ซึ่งก่อประโยชน์ทางการศึกษา (Education Advantages) และมีคุณค่าทางการปฏิบัติ (Practical Values) แก่บุคคลผู้พึงได้รับความช่วยเหลือในการเรียนรู้หรือผู้รับการส่งเสริม (People Intended, Clientele, Audience) ให้สามารถพัฒนาตนเอง โดยการเรียนรู้ที่สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น (Better Living) เป็นสำคัญ

กรมวิชาการเกษตร กล่าวถึงแนวปฏิบัติในการส่งเสริมการเกษตรในการส่งเสริมการเกษตรนักส่งเสริมเป็นตัวจักรสำคัญ เนื่องจากเป็นผู้นำความเปลี่ยนแปลง (Change Agent) ของบุคคลเป้าหมายให้เกิดการยอมรับนวัตกรรม (Innovation) ใหม่ ๆ และเป็นการนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (Behavior) ของบุคคลเป้าหมายในที่สุด แนวปฏิบัติในการส่งเสริมการเกษตรมี 10 ประการ ได้แก่

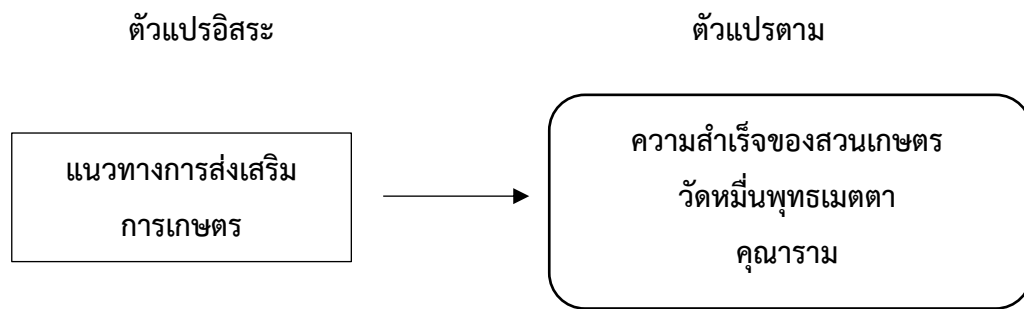
- 1) ควรชี้แนะให้บุคคลเป้าหมายพยายามช่วยตัวเอง ในการสอนหรือให้คำแนะนำ
- 2) คอยชักจูงให้บุคคลเป้าหมายเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความสมัครใจ
- 3) ควรให้มีการปฏิบัติด้วยตนเอง
- 4) กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ดำเนินการ ควรสอดคล้องกับความต้องการและเป็นประโยชน์แก่

กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่

- 5) ควรใช้ทรัพยากรที่มีอยู่หรือหาได้ในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในงานส่งเสริมให้มากที่สุด
- 6) ควรสร้างทัศนคติของบุคคลเป้าหมายให้เกิดความรู้สึกริเริ่มเปลี่ยนแปลง
- 7) ควรให้บุคคลเป้าหมายรวมเป็นกลุ่มหรือเป็นสถาบัน
- 8) ควรสร้างผู้นำชุมชนและใช้ความเป็นผู้นำชุมชนให้เป็นประโยชน์ในการส่งเสริม
- 9) ควรดำเนินกิจกรรมส่งเสริมแบบผสมผสาน
- 10) ขับเคลื่อนการดำเนินงานด้วยกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิดการส่งเสริมการเกษตร และความสำเร็จ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้บริหาร และพระภิกษุ วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม จำนวน 10 รูป โดยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

1. ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส หรือรองเจ้าอาวาส ของวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม
2. เป็นพระภิกษุของวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามมาแล้วอย่างน้อย 1 ปี
3. มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับสวนเกษตรของวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ โดยมีประเด็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จสวนเกษตร วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม และแนวทางการส่งเสริมความสำเร็จของการบริหารจัดการ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก โดยค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากเอกสาร รายงาน งานวิจัย ข้อมูลที่รวบรวมได้จากหน่วยงานราชการและเอกชน และข้อมูลจากการค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต
2. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) ผู้บริหาร และพระภิกษุ วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม จำนวน 10 รูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. รวบรวมข้อมูล และจัดหมวดหมู่ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพโดยเรียงเรียงข้อมูลที่เป็นประเด็นหลัก และประเด็นย่อย
2. ลดทอนข้อมูลที่คลุมเครือ และซ้ำซ้อน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นรูปธรรม
3. พิจารณาความสอดคล้องความเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลที่ได้โดยสรุป และตีความในรูปแบบการพรรณนาตามกรอบแนวคิดของการวิจัย

4. สรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยนำเสนอทั้งข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลจนได้แก่นแท้ของแนวคิดในประเด็นที่ได้ศึกษา และนำไปเสริมการวิจัยเชิงปริมาณ

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้บริหาร และพระภิกษุ วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม จำนวน 10 รูป พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของสวนเกษตรวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม มาจากการวางแผนในการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ เช่น การกำหนดเป้าหมายของโครงการ การวางแผนการทำงาน นอกจากนี้ การบริหารงานบุคคลมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารจัดการสวนเกษตรให้ประสบความสำเร็จ เพราะบุคคลเป็นกลไกสำคัญในการบริหารจัดการองค์กรในทุก ๆ ด้าน หากองค์กรมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านเกษตรกรรมจะช่วยให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ รวมถึงการประสานงานกับหน่วยงานภายในและภายนอก เช่น ชุมชน ร้านค้าต่าง ๆ ในจำหน่ายพืชผัก และพระภิกษุสามเณรภายในวัดเป็นกลไกสำคัญในการติดต่อประสานงานเพื่อให้การดำเนินงานราบรื่นและต่อเนื่อง และสิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การรายงานผลการดำเนินโครงการสวนเกษตรอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินงาน และดำเนินการวางแผนการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เหล่านั้นได้

แนวทางการส่งเสริมความสำเร็จของการบริหารจัดการสวนเกษตร วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม พบว่า การบริหารจัดการสวนเกษตรอย่างยั่งยืนควรดำเนินการตามแนวพระราชดำริเพื่อพึ่งตนเองของเกษตรกร ในการพัฒนาทั้งด้านอาชีพและส่งเสริมการเกษตร ให้เกษตรกรสามารถดำรงชีพอยู่ได้อย่างมั่นคงเป็นปึกแผ่น ดังนี้

1. มุ่งเน้นให้พึ่งตนเอง และช่วยเหลือตนเองเป็นหลักสำคัญ
2. สร้างความแข็งแรงให้ชุมชนด้วยการสร้างโครงสร้างพื้นฐานหลักที่จำเป็นต่อการผลิตอันจะเป็นรากฐานนำไปสู่การพึ่งตนเองได้ในระยะยาว นั่นคือ แหล่งน้ำ เพราะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้สวนเกษตรได้มีโอกาสที่จะมีผลิตผลได้ตลอดปี
3. การส่งเสริมหรือสร้างเสริมความรู้ด้านต่าง ๆ ให้แก่พระภิกษุสามเณรของวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม เช่น ความรู้ในเรื่องเกษตรกรรม การทำการเกษตรโดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม
4. การสร้างเครือข่ายสมาชิกเกษตรกรระหว่างวัด ชุมชน และนักวิชาการด้านการเกษตร เพื่อแก้ไขปัญหา และสร้างความร่วมมือในด้านต่าง ๆ
5. ถ่ายทอดองค์ความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างต้นแบบให้เห็นถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นจริง
6. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานส่งเสริมการเกษตร เพื่อให้องค์กรมีขีดความสามารถ และมาตรฐานการปฏิบัติงานในระดับสูง และมีความพร้อมในการรองรับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาองค์กรในภาพรวม ได้แก่ การบริหารและพัฒนาบุคลากร การพัฒนาระบบงาน และบูรณาการการทำงาน การบริหารจัดการงบประมาณ และการปรับโครงสร้างหน่วยงาน

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อการส่งเสริมความสำเร็จของการบริหารจัดการสวนเกษตร วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม พบว่า สวนเกษตรวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามควรดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้เพื่อสามารถสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน และสร้างความร่วมมือระหว่างวัด และชุมชนได้ เพิ่มขีดความสามารถของพระภิกษุสามเณรในการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์และสารสนเทศในงานส่งเสริมการเกษตร และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพระภิกษุ สามเณร และชุมชนในการพัฒนาการเกษตร เพื่อให้วัด และชุมชนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา และเกิดความต่อเนื่องยั่งยืน

สรุป

จากการศึกษาการแนวทางการส่งเสริมความสำเร็จของสวนเกษตร วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้บริหาร และพระภิกษุ วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม จำนวน 10 รูป โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า แนวทางการส่งเสริมความสำเร็จของการบริหารจัดการสวนเกษตรของวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามคือ การดำเนินการตามแนวพระราชดำริเพื่อพึ่งตนเองของเกษตรกร ในการพัฒนาทั้งด้านอาชีพ และส่งเสริมการเกษตร และผลการศึกษาครั้งนี้วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามนำไปสู่การกำหนดเป็นแผนกลยุทธ์ ในการดำเนินงานสวนเกษตรอย่างยั่งยืน และหน่วยงานด้านการเกษตรนั้นสามารถนำไปเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนความสำเร็จของสวนเกษตรแบบยั่งยืน และกำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมจากชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

แนวทางการส่งเสริมความสำเร็จของการบริหารจัดการสวนเกษตรของวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม พบว่า การบริหารจัดการสวนเกษตรอย่างยั่งยืนควรดำเนินการตามแนวพระราชดำริ เพื่อพึ่งตนเองของเกษตรกร ในการพัฒนาทั้งด้านอาชีพ และส่งเสริมการเกษตร ให้เกษตรกรสามารถดำรงชีพอยู่ได้อย่างมั่นคงเป็นปึกแผ่น สอดคล้องกับ ธรรมจักร ธรรมะ ธรรมะ พบว่า แนวทางการบริหารจัดการการเกษตรที่เหมาะสมในพื้นที่ต้นน้ำจังหวัดศรีสะเกษ ได้แก่ การกักเก็บน้ำไว้ในฤดูแล้ง การทำเกษตรอินทรีย์ และลดใช้สารเคมี การจัดโซนนิ่งพื้นที่การเกษตร โดยต้องยึดหลักการฐานการผลิต การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ภูมิปัญญา ควบคู่กับเทคโนโลยีทางการเกษตรแบบสมัยใหม่ การจัดการทางการตลาด การควบคุม คุณภาพผลผลิตทางการเกษตร การเก็บรักษา และแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การใช้พื้นที่ให้มีความเหมาะสม เพื่ออนุรักษ์สภาพพื้นที่ โดยรอบให้เหมาะสม และพบว่า เกษตรกรองค์ความรู้แต่นำไปปฏิบัติในการจัดการเกษตรน้อย และสอดคล้องกับ สุพัฒตรา คณานิตย์ ภาณุพันธุ์ ประภาติกุล และชัยชาญ วงษ์สามัญ พบว่า อบต.ห้วยทอง ควรจัดกิจกรรมพัฒนาการเกษตรให้กับเกษตรกรในพื้นที่ เช่น การฝึกอบรมหรือศึกษาดูงานเกี่ยวกับการปลูกพืชเศรษฐกิจ การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ การส่งเสริมอาชีพหลังฤดูกาลเก็บเกี่ยวผลผลิตการเกษตร เน้นการกระจายข้อมูลข่าวสารการเกษตรผ่านสื่อบุคคลที่หลากหลาย การจัดให้มีแหล่งรับซื้อสินค้าเกษตรและการสร้างแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร เป็นต้น และในการส่งเสริมการเกษตรนักส่งเสริมเป็นตัวจักรสำคัญ เนื่องจากเป็นผู้นำความเปลี่ยนแปลง (Change Agent) ของบุคคลเป้าหมายให้เกิดการยอมรับนวัตกรรม (Innovation) ใหม่ ๆ และ

เป็นการนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (Behavior) ของบุคคลเป้าหมายในที่สุด แนวปฏิบัติในการส่งเสริมการเกษตรมี 10 ประการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการสวนเกษตรอย่างยั่งยืนควรดำเนินการตามแนวพระราชดำริเพื่อพึ่งตนเองของเกษตรกร ในการพัฒนาทั้งด้านอาชีพและส่งเสริมการเกษตร ให้เกษตรกรสามารถดำรงชีพอยู่ได้อย่างมั่นคงเป็นปึกแผ่น ดังนั้น วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามควรกำหนดกลยุทธ์การบริหารจัดการที่มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม เช่น การวางแผนปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถและสมรรถนะรายบุคคล การพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง พัฒนาขั้นตอนการทำงานระหว่างฝ่ายต่าง ๆ แบบบูรณาการ มีการรายงานผลการดำเนินงานของสวนเกษตรให้พระภิกษุ สามเณร รับทราบ และกำหนดแผนการใช้จ่ายเงินอย่างคุ้มค่า เพื่อสามารถสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กร และสร้างความร่วมมือระหว่างวัดและชุมชนได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาในเชิงลึกของปัจจัยด้านการรายงานผล และการบริหารงานบุคคล ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการของสวนเกษตร วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม เพื่อหาแนวทางการพัฒนาความสำเร็จของสวนเกษตรให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการเกษตร. (2553). **คำแนะนำการใช้สารฆ่าแมลงและสัตว์ศัตรูพืช**. กองกีฏวิทยาและสัตววิทยา. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ดิเรก ฤกษ์ห่วย. (2552). **ทฤษฎีและแนวทางการพัฒนาสังคม**. ในเอกสารการสอนชุดวิชาคหกรรมศาสตร์กับการพัฒนาชุมชน. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธัญวรรณ์ แจ่มใส. (2562). **แนวทางการบริหารจัดการการเกษตรที่เหมาะสมในพื้นที่ต้นน้ำ**. จังหวัดศรีสะเกษ. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. 21(2), 79-88.
- วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม. (2564). **ข้อมูลพื้นฐานวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม**. สืบค้นเมื่อ มกราคม 20, 2565. จาก <https://th-th.facebook.com/MUENBUDDHAMETTAKHUNARAM/>
- สุพัฒตรา คณานิษฐ์ ภาณุพันธุ์ ประภาติกุล และชัยชาญ วงษ์สามัญ. (2560). **ความต้องการของเกษตรกรต่อการได้รับการพัฒนาการเกษตรจากองค์การบริหารสวนตำบลหาวทอง**

อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น. วารสารแกนเกษตร. 45(พิเศษ 1), 1515-1521.

McClelland, D. C., Atkinson, J. W., Clark, R. A. and Lowell, E. L., (1953).

The achievement Motive. New York: Appleton-Century-Crofts